

ОСОБЛИВОСТІ ЗАГАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ СУДДІВ

PECULIARITIES OF THE GENERAL STRUCTURE OF THE ADMINISTRATIVE AND LEGAL STATUS OF THE HIGHER QUALIFICATION COMMISSION OF JUDGES

Бурхан-Крутоус Л.А., аспірант кафедри адміністративного, права

Інститут права Закладу вищої освіти «Міжнародний університет бізнесу і права»

У статті проведений аналіз особливостей загальної структури адміністративно-правового статусу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Встановлено, що на сьогодні Вища кваліфікаційна комісія суддів України відіграє важливу роль у формуванні суддівського корпусу, переведенні суддів, а також забезпеченні їх належного кваліфікаційного рівня. Наголошено, що адміністративно-правовий статус Вищої кваліфікаційної комісії суддів України є складною правовою категорією, який визначається її місцем та роллю у сфері суддівського врядування, а саме - формуванні суддівського корпусу України, переведенні суддів, а також забезпеченні їх належного кваліфікаційного рівня, характеризується її компетенцією, а також юридичною відповідальністю, як самої її – державного колегіального органу, та і її працівників - публічних службовців. Доведено, що Вища кваліфікаційна комісія суддів України, як суб'єкт адміністративного права, наділена адміністративною правосуб'єктністю, яка характеризується, по-перше, адміністративною правосдатністю – здатністю мати юридичні права і обов'язки, які визначені у Законі України «Про судоустрій та статус суддів», Регламенті Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, а по-друге, адміністративною дієздатністю - здатністю практично реалізовувати надані їй юридичні права і обов'язки у сфері формуванні суддівського корпусу, переведенні суддів, а також забезпеченні їх належного кваліфікаційного рівня. Визначено структуру адміністративно-правового статусу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, яка складається з чотирьох блоків: цільового блоку; структурно-організаційного блоку; компетенції; юридичної відповідальності. Визначено, що особливістю адміністративно-правового статусу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України є те, що роль держави по відношенню до неї є обмеженою, адже, втручання органів публічної влади в діяльність Вищої кваліфікаційної комісії суддів України не допускається, крім випадків, передбачених законодавством України. Сформульовано поняття механізму правового регулювання діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, під яким запропоновано розуміти систему правових засобів, за допомогою яких забезпечується стабільність діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України щодо виконання покладених на неї завдань та функцій у сфері формуванні суддівського корпусу, переведенні суддів, а також забезпеченні їх належного кваліфікаційного рівня.

Ключові слова: адміністративно-правовий статус, Вища кваліфікаційна комісія суддів України, кваліфікаційний рівень, особливості, структура, публічне управління, суддівський корпус, суддівське врядування.

The article analyzes the peculiarities of the structure of the administrative and legal status of the High Qualifications Commission of Judges of Ukraine. It is established that today the High Qualifications Commission of Judges of Ukraine plays an important role in the formation of a judicial corps, the transfer of judges, as well as to ensure their proper qualification level. It is emphasized that the administrative and legal status of the High Qualifications Commission of Judges of Ukraine is a complex legal category, which is determined by its place and role in the sphere of judicial government, namely - the formation, as well as legal liability, as a state collegial body, and its employees - public servants. It is proved that the High Qualifications Commission of Judges of Ukraine, as a subject of administrative law, is endowed with administrative legal personality, which is characterized, first, by administrative legal capacity-the ability to have legal rights and obligations, which are defined in the Law of Ukraine "On Judiciary and Status of judges, regulations of the High Qualifications Commission of Judges of Ukraine, and secondly, administrative capacity - the ability to practically exercise the legal rights and obligations granted to it in the sphere of formation of the judicial corps, the transfer of judges, as well as to ensure their proper qualification level. The structure of the administrative and legal status of the High Qualifications Commission of Judges of Ukraine, which consists of four blocks: the target block; structural and organizational block; competences; legal liability. It is determined that the peculiarity of the administrative and legal status of the High Qualifications Commission of Judges of Ukraine is that the role of the state in relation to it is limited, because the intervention of public authorities in the activities of the High Qualifications Commission of Judges of Ukraine is not allowed, except in cases provided for by the legislation of Ukraine. The concept of the mechanism of legal regulation of the activities of the High Qualifications Commission of Judges of Ukraine is formulated, which is proposed to understand the system of legal means by which the stability of the High Qualifications Commission of Judges of Ukraine on the fulfillment of tasks and functions in the field of formation of judges, the transfer of judges, and the transfer of judges, is ensured ensuring their proper qualification level.

Key words: Administrative and legal status, High Qualifications Commission of Judges of Ukraine, Qualification Level, Features, Structure, Public Administration, Judicial Corps, Judicial Government.

Постановка проблеми. Одним із важливих напрямів судової реформи, що сьогодні проводиться в Україні, є створення дієвої системи суддівського врядування. Вказане завдання без сумніву має загальнодержавне значення, адже формування корпусу професійних суддів, упорядкування процесу їх переведення та забезпечення належного кваліфікаційного рівня є запорукою не лише підвищення якості здійснення вітчизняного правосуддя, а й створення компетентної незалежної судової системи, як гаранта прав та свобод людини і громадянина. При цьому варто наголосити, що ефективність діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України обумовлена, насамперед, особливостями структури її адміністративно-правового статусу, який виявляється в тому, що роль держави по відношенню до неї є обмеженою, адже втручання органів публічної влади в діяльність Вищої кваліфікаційної комісії суддів України не допускається, крім випадків передбачених законами України. Спрямованість діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України визначається основними

завданнями та функціями Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, як публічної колегіальної установи, яка є відповідальною за формування суддівського корпусу, переведення суддів, забезпечення їх належного кваліфікаційного рівня.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В адміністративно-правовій науці вивченню адміністративно-правового статусу суб'єкта права присвячено велика кількість праць як вітчизняних так і зарубіжних науковців, наприклад, В. Б. Авер'янова, Д. М. Бахраха, Ю. П. Битяка, В. К. Колпакова, Т. О. Коломоєць, В. Я. Малиновського, Н. І. Матузова, Ю. Я. Якимова, а також багатьох інших. Крім того, окремі особливості адміністративно-правового статусу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України розглядалися в працях Н.В. Білоцерковця, Є.А. Бурмака, Д.Л. Вітюка, Р.В. Вітюка, В. О. Гацелюка, Р.В. Ігоніна, А.В. Костенка, В.А. Мазурка, О.М. Овчаренка, М.В. Оніщука, Г.П. Середи, В.В. Серединського, О.В. Тодошчака, О.З. Хотинської-Нор, Н.Г. Шукліної, С.Г. Штогуна та ін.

Проте багато питань, пов'язаних з проблемами визначення особливостей структури адміністративно-правового статусу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України все ще залишаються невирішеними.

Формування цілей. Метою статті є узагальнення науково-теоретичних підходів до визначення особливостей структури адміністративно-правового статусу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та надання пропозицій щодо оптимізації адміністративно-правового статусу цього органу суддівського врядування.

Виклад основного матеріалу. Категорія «правовий статус», то вона завжди асоціюється з певним суб'єктом права, тому для його розуміння необхідно звернути особливу увагу на сутність поняття «суб'єкт права». Суб'єкт права, як зазначає О. В. Соїч, є учасником суспільних відносин, якого норма права наділяє певним колом прав та обов'язків. Дане поняття містить у собі два критерії. Перший - соціальний, що означає участь у суспільних відносинах у якості відособленого, здатного утворювати і здійснювати єдину волю персоніфікованого суб'єкта. А другий - юридичний, що передбачає встановлення правовими нормами здатності бути носієм прав і обов'язків, приймати участь у правовідносинах [1, с. 75]. Поняття «правовий статус» є явищем об'єктивної дійсності, що аж ніяк не характеризує суб'єкта права як учасника правовідносин, а скоріш за все, виступає тим середовищем, у якому суб'єкти права набувають ознак і стають суб'єктами правовідносин. Правовий статус особи існує безвідносно до конкретної особи. Людина ще не народилася, а правовий статус громадянина в нього об'єктивно вже існує [2, с. 157-158].

Таким чином, у більшості випадків виокремлюють властиві абсолютно всім суб'єктам адміністративного права обов'язки і права, а поряд з цим - обумовлені зайняттям певної посади повноваження, належність яких конкретній особі може впливати і на її загальний правовий статус, і на загальний адміністративно-правовий в аспекті обмежень та заборон, обумовлених специфікою виконуваної службової діяльності.

У цілому ж обмеження або заборона означають відсутність можливості реалізувати певне право суб'єктом у зв'язку зі зміною його статусу, через введення певних виключень, додаткових обов'язків, покарань, призупинення засобів захисту і подібних вимог, що спрямовують поведінку суб'єкта в певному напрямі [3, с. 197]. З метою забезпечення вказаного статусу низки посад органів публічної влади, місцевого самоврядування та інших уповноважених на виконання функцій органів місцевого самоврядування або органів державної влади в структурі статусу окрім повноважень в якості окремих елементів включає обмеження та заборони, що є частиною адміністративно-правового статусу і спрямовані на попередження використання службових повноважень або становища та пов'язаних з цим можливостей з метою одержання неправомірної вигоди для себе або інших осіб (ст. 22 Закону України «Про запобігання корупції») службовцями, які обіймають відповідні посади [4].

Не слід заперечувати, що правові обмеження встановлюються з метою правового усунення можливості протиправного діяння як умови для задоволення інтересів контрсуб'єкта і громадських інтересів в охороні і захисті. У такому випадку юридичні обмеження можуть мати вигляд заборони реалізації (тобто, мають абсолютний характер) або обмеження реалізації конкретних прав, створюючи можливість їх реалізації з дотриманням визначених умов, що встановлюються з метою попередження правопорушень, що пов'язані з виконанням службових завдань. Правові обмеження виникають одночасно із вступом посадової особи в службово-правові відносини та продовжують діяти до моменту їх припинення.

Отже, основою адміністративно-правового статусу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України є її повно-

важення як частина компетенції, доповнені обмеженнями та заборонами з метою вирішення питання законного використання владних повноважень, посадового становища та інших особливостей статусу, обумовлених виконанням функцій держави. Повноваження, на наше переконання, доцільно пов'язувати з поняттям спеціального адміністративно-правового статусу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Суб'єкт права, як відзначає В. А. Січевлюк, це певні особи або організації, за якими законом визнана особлива юридична властивість правосуб'єктності, що дозволяє приймати участь у різних правовідносинах з іншими особами і організаціями [5, с. 61]. Суб'єкту права притаманні дві основні ознаки. По-перше, це особа-учасник суспільних відносин, яка за своїми властивостями фактично може бути носієм суб'єктивних юридичних прав та обов'язків. Вона повинна володіти зовнішньою відокремленістю, персоніфікованістю, здатністю виробляти, виражати та виконувати персоніфіковану волю. По-друге, це особа, яка дійсно здатна брати участь у правовідносинах, набула властивостей суб'єкта права через юридичні норми. Суб'єктом же адміністративного права визнається особа, яка має певне коло прав та обов'язків, сформульовані в адміністративно-правових нормах, і може вступати в адміністративно-правові відносини, це юридичні або фізичні особи, які є носіями прав і обов'язків у сфері публічної адміністрації, передбачених адміністративно-правовими нормами, та мають здатність надати права реалізовувати, а покладені обов'язки виконувати. Адміністративно-правовий статус належить до категорії спеціального статусу.

Норми адміністративного права відіграють провідну роль в організації діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України як суб'єкта адміністративного права, наділеного владними повноваженнями. Принципи організації та діяльності, мета і завдання Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, компетенція, повноваження, форми і методи їх здійснення, відповідальність - все це ті питання, які врегульовано нормами адміністративного права. А тому постає одразу декілька питань: які з названих категорій як визначених нормами адміністративного права входять до числа складових адміністративно-правового статусу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України? Яким чином статус органу держави, окремого службовця вказаного підрозділу відрізняється від адміністративно-правового статусу громадянина України? Адже кожна особа в суспільстві виконує багато ролей одночасно, кожна з яких пов'язується з певним колом прав та обов'язків, які перетинаються і доповнюють один одного в межах конкретних індивідуальних статусів.

Таким чином, суб'єкт права аналізується з різних боків як багатоаспектне явище. По-перше, він розглядається як особа - юридична зовнішність. Тут мають значення такі властивості, як можливість відокремлення суб'єкта від інших осіб, можливість його ідентифікації, його пізнаваність, здатність бути учасником правових відносин, правових зв'язків. По-друге, суб'єкт права розглядається як правова воля. Цей аспект відображає не лише певну сукупність прагнень, бажань, а того, хто приймає і реалізує рішення в правовій сфері. Суб'єкт права - вирішальна і здійснююча власні рішення інстанція. Саме так слід визначати суб'єкт права в досліджуваному аспекті. По-третє, суб'єкт права розглядається як сукупність правових відносин, правових зв'язків. Суб'єкт - це та вісь, навколо якої формуються правові зв'язки, відносини, він - центр правової сфери. Суб'єкт права як сукупність його юридичних зв'язків - це правова особистість. По-четверте, суб'єкт права сприймається як правова свідомість, як внутрішній світ правових уявлень і переживань, як правова суб'єктивність. Для суб'єкта права як правосвідомості характерна цілісність, що відрізняє його від суспільної правосвідомості, якій не притаманна ознака системності.

Вища кваліфікаційна комісія суддів України, як суб'єкт адміністративного права, також наділена адміністративною правосуб'єктністю, яка характеризується, по-перше, адміністративною правоздатністю - здатністю мати юридичні права і обов'язки, які визначені у Законі України «Про судоустрій та статус суддів» [6], Регламенті Вищої кваліфікаційної комісії суддів України [7], по-друге, адміністративною дієздатністю - здатністю практично реалізовувати надані їй юридичні права і обов'язки в сфері формування суддівського корпусу, переведення суддів, забезпечення їх належного кваліфікаційного рівня.

Стосовно правового статусу суб'єкта права, то під ним розуміють його правове становище, яке характеризується комплексом передбачених юридичних прав і обов'язків [8, с. 104]. Це система законодавчо встановлених і гарантованих державою прав, свобод, законних інтересів та обов'язків суб'єкта суспільних відносин. На думку, О. М. Михайловського, правовий статус суб'єкта адміністративно-правових відносин представляє собою систему закріплених у нормативно-правових актах ознак, які визначають його роль, місце і призначення у системі правовідносин, вказують на його відмінність від інших суб'єктів та порядок взаємовідносин між ними [9, с. 6]. Правовий статус, як відзначає О. В. Сукманова, асоціюється зі стабільним правовим становищем суб'єкта, а правове становище розглядається як динамічний розвиток сукупності прав і обов'язків особи, що зумовлено її вступом до тих або інших правовідносин [10, с. 65].

Отже, правовий статус суб'єкта права є самостійною категорією та характеризується наступними ознаками: правовий статус має універсальний характер, оскільки поширюється на всіх суб'єктів; відображає особливості особи та держави як учасників суспільних відносин та ступінь і характер їх взаємодії; права та свободи, що складають основу статусу, не можуть реалізуватись без інших його компонентів - обов'язків та відповідальності; ця категорія забезпечує системність прав, свобод та обов'язків. елементи структури правового статусу є взаємозалежними та взаємодіючими; правовий статус характеризується відносною стабільністю.

Стосовно визначення елементів структури адміністративно-правового статусу суб'єкта права, зокрема юридичної особи, то в теорії права та адміністративно-правовій науці все ще тривають дискусії з цього питання. Так, В. В. Рунова, відзначає, що елементний склад правового статусу суб'єктів адміністративно-правових відносин, насамперед, залежить від того, чи це фізична, чи юридична особа. Якщо це фізична особа, то елементами її правового статусу є права, обов'язки та відповідальність. А якщо особа юридична, то до таких науковець пропонує віднести мету її утворення та діяльності, завдання, функції, обов'язки, права, відповідальність, особливості організаційно-структурної будови та взаємовідносин [11, с. 154].

Крім того, слід відзначити, що структура адміністративно-правового статусу юридичної особи приватного права, певним чином, відрізняється від структури елементів, що складають адміністративно-правовий статус публічного органу [12, с. 159]. Так, П. С. Лютіков серед елементів правового статусу юридичних осіб, заснованих державою визначає права і обов'язки цих осіб, мету їх діяльності, правовий режим майна, організацію управління, умови відповідальності цих юридичних осіб за зобов'язаннями [13, с. 127]. В. А. Грушевський серед елементів адміністративно-правового статусу юридичної особи виділяє права і обов'язки юридичної особи в сфері публічного управління, а також адміністративну відповідальність юридичної особи [14, с. 122]. На думку В. П. Кіселічника адміністративно-правовий статус органу публічної адміністрації складається із сукупності прав, обов'язків та гарантій їх реалізації, що визначені в нормативно-правових актах [15, с. 34]. А. П. Даниленко,

вивчаючи адміністративно-правовий статус органів місцевого самоврядування, визначає його як складну юридично-теоретичну конструкцію, яка включає в себе такі складові елементи: мету утворення органу та визначення сфери його відання; принципи і територіальні масштаби діяльності; внутрішню структуру органу; порядок та спосіб його утворення, реорганізації та ліквідації; завдання і функції; обсяг та характер державно-владних повноважень; форми і методи діяльності; порядок вирішення в органі підвідомчих питань; джерела фінансування органу; наявність або відсутність прав юридичної особи; право та обов'язок користуватися державними символами; відповідальність [16, с. 189].

Стосовно особливостей адміністративно-правового статусу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Якщо до основних елементів адміністративно-правового статусу громадянина України відносять правосуб'єктність (правоздатність, дієздатність, деліктоздатність), права, обов'язки та юридичну відповідальність, то для характеристики структури адміністративно-правового статусу органу держави доцільно, по-перше, використовувати іншу термінологію, а по-друге, децю збільшити кількість елементів такого адміністративно-правового статусу.

Щодо термінології, то до числа складових адміністративно-правового статусу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України відносимо замість прав та обов'язків повноваження, відмежовуючи дане поняття від категорії компетенції. Повноваження та компетенція: поняття, які не є тотожними або взаємозамінними; вони повинні використовуватися в теорії кримінального процесу (як і в практиці законотворення) суворо згідно з їхнім призначенням; ці поняття необхідно чітко розмежовувати за змістом, значенням, структурою логічно пов'язаних їхніх внутрішніх елементів та за функціональним призначенням.

Юридичні гарантії в якості елементу адміністративно-правового статусу будемо розглядати окремо від відповідальності, оскільки перші, на наше переконання, є елементами структури адміністративно-правового статусу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Доцільно лише погодитись з уточненням, що будучи переведеними до сфери права, гарантії набувають форми відповідних суб'єктивних прав того суб'єкта, функціонування, якого вони забезпечують. Тобто, з формально-юридичної точки зору, юридичні гарантії нічим не відрізняються від суб'єктивних прав суб'єкта права, реалізацію яких вони покликані забезпечити. Більше того, провести чітку межу між власне суб'єктивними правами та суб'єктивними правами-гарантіями досить часто досить складно, оскільки одні й ті ж суб'єктивні права в одній сфері суспільних відносин, будучи гарантованими правами, в іншій сфері самі є гарантіями [17, с. 137].

Отже, юридичні гарантії в структурі адміністративно-правового статусу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України мають вигляд певних прав, а тому їх можна не виносити в якості окремого елементу загального адміністративно-правового статусу індивіда. Водночас, якщо до структури спеціального адміністративно-правового статусу включено поняття повноважень в якості його основи, то гарантії, пільги, компенсації та правові обмеження доцільно розглядати в якості окремих елементів.

Правові форми і методи їх реалізації доцільно визначати частиною адміністративно-правового статусу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, оскільки дані категорії характеризують зовнішній прояв функцій, являючи способи, засоби та прийоми (методи) у сталих поєднаннях (формах) впливу суб'єктів на об'єкти публічного управління, з метою досягнення цілей розвитку держави.

Одним з ключових термінів даного визначення Н. Ф. Пушкарьова визначає «цілі». Тобто форми та методи виявляються обумовленими загальною системою відносин держави і суспільства в залежності від цілей

держави. Методи виявляються та реалізуються у відповідних формах, які, в свою чергу, обумовлюють вибір методів, через які реалізуються цілі держави. Цілі публічної влади завжди є специфічними і здебільшого встановлюються самою публічною владою, в той час як функції держави становлять універсальну систему, яка реалізується в діяльності будь-якої держави незалежно від форми політичного режиму або форми державного правління [18, с. 196]. Отже, цілі та завдання Вищої кваліфікаційної комісії суддів України також доцільно віднести до елементів її адміністративно-правового статусу.

На нашу думку, запропонована модель адміністративно-правового статусу органу публічної влади є повною та цілком логічною. Її структура підкреслює всі необхідні елементи, з яких складається адміністративно-правовий статус публічних органів, установ і організацій, до яких відноситься й Вища кваліфікаційна комісія суддів України.

З урахуванням цього, пропонуємо структуру адміністративно-правового статусу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України сформувати з наступних блоків: цільового блоку, елементами якого є: мета, завдання, функції і принципи діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України; структурно-організаційного блоку, який складається з норм, що визначають: структуру Вищої кваліфікаційної комісії суддів України; порядок здійснення управління Вищою кваліфікаційною комісією суддів України; порядок організації її науково-дослідної, фінансово-господарської діяльності; порядок внесення змін і доповнень до Регламенту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України; підстави та порядок припинення її діяльності; компетенції, яка включає предмети відання і повно-

важення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України в сфері формування суддівського корпусу, переведення суддів, забезпечення їх належного кваліфікаційного рівня; юридичної відповідальності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, як державної установи, та її працівників, як державних службовців.

Висновки. Таким чином, до структури адміністративно-правового статусу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України ми вважаємо за необхідне включити: порядок її утворення та припинення, найменування та місце в структурі апарату та механізму держави; правові норми, які встановлюють статус Вищої кваліфікаційної комісії суддів України; принципи діяльності; мета та завдання; компетенцію (предмет відання та функції), повноваження; правові форми і методи їх реалізації; гарантії та правові обмеження. Адміністративно-правовий статус Вищої кваліфікаційної комісії суддів України є складною правовою категорією, який визначається її місцем та роллю у сфері суддівського врядування, а саме - формування суддівського корпусу, переведення суддів, забезпечення їх належного кваліфікаційного рівня, характеризується її компетенцією, а також юридичною відповідальністю, як самої її - публічної установи, та і її працівників - державних службовців. Особливістю адміністративно-правового статусу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України є те, що роль держави по відношенню до неї є обмеженою, адже Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, адже втручання органів публічної влади в діяльність Вищої кваліфікаційної комісії суддів України не допускається, крім випадків передбачених законодавством України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Соїч О. В. Поняття суб'єкта права. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія : Юридичні науки. 2019. № 7. С. 73-79.
2. Пастух І. Д. Поняття та особливості правового статусу судді в системі суб'єктів розгляду справ про адміністративні правопорушення. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2021. № 2. С. 156-162.
3. Пушкарьова Н. Ф. Поняття та види спеціального адміністративно-правового статусу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Право. 2022. Вип. 68. С. 195-199.
4. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII. URL.: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/1402-19>.
5. Січевлюк В. А. Незавершена правосуб'єктність: поняття, види, значення для суб'єктів права. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Право. 2019. Вип. 55(1). С. 59-64.
6. Про судоустрій і статус суддів : Закон України 2 червня 2016 р. № 1402-VIII. URL.: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/1402-19>.
7. Про затвердження Регламенту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України : Рішення ВККСУ від 13 жовтня 2016 р. № 81/зп-16 (в редакції від 02 липня 2019 р.). URL.: <https://vkksu.gov.ua/userfiles/doc/regulations020719>.
8. Мацелик Т. О., Стріяшко Г. М. Класифікація суб'єктів податкового права. *Ірпінський юридичний часопис*. 2019. Вип. 2. С. 102-108.
9. Михайловський О. М. Щодо проблем класифікації суб'єктів аграрного права. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 11(4). С. 4-7.
10. Сукманова О. В. Поняття та система суб'єктів публічного адміністрування охорони права власності в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія : Юриспруденція. 2018. Вип. 33. С. 64-67.
11. Рунова В. В. Адміністративно-правовий статус учасників адміністративних процедур у діяльність господарських судів. *Європейські перспективи*. 2017. № 2. С. 153-158.
12. Моїсєєв М. С. Юридична відповідальність у структурі адміністративно-правового статусу державного бюро розслідувань України. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2018. Вип. 4. С. 157-165.
13. Лютіков П. С. Класифікація та характерні ознаки суб'єктивних прав та обов'язків як складових адміністративно-правового статусу юридичної особи : теоретико-правовий аналіз. *Вісник Запорізького національного університету*. Юридичні науки. 2013. № 2(1). С. 125-131.
14. Грушевський В. А. Місце юридичних гарантій діяльності регіональних управлінь державної фіскальної служби України в структурі їх адміністративно-правового статусу. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. Вип. 1. С. 120-124.
15. Кіселичник В. П. Адміністративно-правовий статус юридичних осіб приватного права. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2015. № 3. С. 31-37.
16. Даниленко А. П. Поняття та структура адміністративно-правового статусу органів місцевого самоврядування: теоретико-правовий аспект. *Право і суспільство*. 2013. № 6. С. 187-190.
17. Сахарук І. С. Удосконалення юридичних гарантій реалізації права на працю на етапі працевлаштування. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Право. 2017. Вип. 45(1). С. 136-139.
18. Пушкарьова Н. Ф. Поняття та види спеціального адміністративно-правового статусу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Право. 2022. Вип. 68. С. 195-199.